

Držečnikova življenjska pot

Rodil v vasi Orlica, župnija Ribnica na Pohorju, 5. oktobra 1903. Po končani osnovni šoli in gimnaziji ter univerzitetnem teološkem študiju v Rimu je bil leta 1932 posvečen v duhovnika. Pripravljala je dva doktorata, iz filozofije in teologije. Po vrnitvi v domovino je opravljal naslednje službe: kaplan v Ribnici na Pohorju, nato v Celju, na Svetinjah; prefekt v Dijaškem semenišču, predavatelj moralne teologije na Višji bogoslovni šoli v Mariboru, docent za Sveto pismo Stare zaveze, podravnatelj bogoslovja v Mariboru, potem zopet docent za filozofijo. Med drugo svetovno vojno je bil kot izseljeni in pregnani duhovnik duhovni pomočnik v župniji Visoko pri Novem Marofu na Hrvaškem. Po drugi svetovni vojni je deloval kot ravnatelj mariborskega bogoslovja v Ljubljani, predavatelj in nato docent za Sveto pismo Stare zaveze na Teološki fakulteti v Ljubljani. Leta 1946 je bil imenovan za pomožnega mariborskega škofa, leta 1949 za apostolskega administratorja in leta 1960 za rezidencialnega škofa takratne lavantinske oziroma mariborske škofije.

Mariborsko škofijo je vodil v najtežjem času, po drugi svetovni vojni. To je bilo obdobje slovenske zgodovine, ki je zahtevalo od škofa veliko modrosti in previdnosti, pa tudi poguma, moči in tveganja. Ustanavljal je nove župnije, gradil nove cerkve, ustanovil Slomškovo dijaško semenišče, prestavil tri letnike Teološke fakultete in bogoslovja v Maribor, zgradil bogoslovje na Slomškovem trgu. Po 100 letih je dal slovenskemu verniku novi prevod Svetega pisma, ki ga po njem imenujemo Držečnikov prevod in ga je izdala Mohorjeva družba.

Po besedah nadškofa Krambergerja je bil Maksimilijan Držečnik koncilski škof v pravem pomenu, edini izmed vseh slovenskih škofov, ki se je udeležil vseh štirih zasedanj 2. vatikanskega koncila. Posebno pozornost je zbudil s svojimi predlogi o pastoralni sociologiji, o narodnih manjšinah, o katoliških šolah in vzgoji v njih; o dialogu s svetom in z ateisti; o ekumenizmu ali edinosti kristjanov. Njegovi nastopi na koncilu so bili zelo opazni, odmevni in učinkoviti, saj so jih sopedpisali številni drugi škofje in so tako te besede Maksimilijana Držečnika prešle tudi v koncilске dokumente.

Bil je škof – pastir v najzlahtnejšem pomenu besede. Uspešno je opravil škofijski proces za Slomškovo beatifikacijo. V njegovem času je bil leta 1974 v Mariboru prvi jugoslovanski ekumenski simpozij.

Umrli je 13. maja 1978 v Ljubljani, pokopan je v mariborski stolnici.

Razstava ob 40-letnici smrti

Razstava, ki sta jo o škofu Držečniku skupaj pripravila Teološka knjižnica Maribor in Nadškofijski arhiv Maribor, izpostavlja nekatere vidike iz dela škofa Držečnika, ki jih je moč prepoznati iz arhivskih dokumentov in drugih pisnih virov. Na 14 panojih je predstavljeno njegovo življenje in delo, pri čemer je poleg biografskih mejnikov poudarek na naslednjih vsebinah: Držečnik in Slomšek, D. in izseljenci, D. in 50 let ponovnega študija teologije v Mariboru, D. in drugi vatikanski koncil, D. in ureditev slovenske cerkvene pokrajine, D. in pastoralna sociologija, D. in pastorala, D. in ekumenizem, D. v spominu mesta.

Vse te vsebine prikazujejo dr. Maksimilijana Držečnika kot škofa za vse čase.

Nobis cum Deus et Mater eius = Z nami Bog in njegova Mati

Grb si je škof Držečnik izbral že kot pomožni škof in ga obdržal. Križ na sredi grba je sestavljen iz zvezd iz ozvezdja Labod (v spomin Laboda-Lavant, po katerem ima škofija svoje staroslavno ime lavantinska). Ta zvezdni križ imenujejo na Pohorju Marijin križ. Preko tega križa sta črki AM (Ave Maria). Spodnji del križa je okrašen s smrekovo vejico, znakom zelenega Pohorja in dvema gorskima vrhovoma Veliko in Malo Kopo. Pod tem je škofovo geslo *Nobis cum Deus et mater eius* (Z nami Bog in njegova Mati)

Nadškofija Maribor
Nadškofijski arhiv Maribor

UL TEOF. Enota v Mariboru
Teološka knjižnica Maribor

DRŽEČNIK, ŠKOF ZA VSE ČASE

Razstava ob 40-letnici smrti
dr. Maksimilijana Držečnika

Avtorici razstave:
dr. Fanika Krajnc-Vrečko in mag. Lilijana Urlep

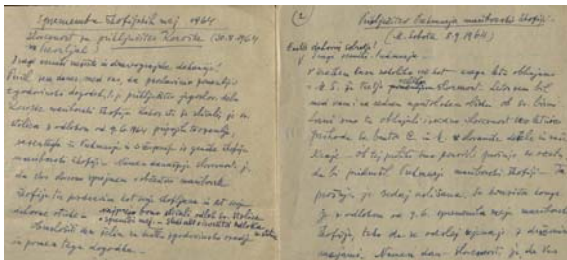
Škofijska avla Maribor
Slomškov trg 20

Maj – oktober 2018

Škof Držečnik O DRUŽINI

Najbolj zanemarjeno področje apostolata se zdi, da je družina. Našim ljudem zelo manjka globokega pojmovanja zakramentalnosti družinskega življenja. Večinoma stopajo mladi v zakon brez prave notranje duhovne priprave na zakrament sv. zakona. Zato je pa tudi učinkovitost tega zakramenta slaba. Zato je družinski apostolat v družini sami in v župnijskem občestvu nujno potreben. Naše dušnopastirsko delo ima še vedno pred očmi preveč posameznega vernika in ga ne gleda dovolj v njegovem naravnem okviru družine. Zadnja leta smo sicer začeli v tem pogledu nekoliko napredovati. To bo treba vedno bolj pospeševati: priprava na zakon, skrb za mlade zakonce, povezava mladih družin in družin sploh. Iz družin, ki so doživele svojo zakramentalnost, bodo rastle živa in res apostolska župnijska občestva.

»Med starim in novim«. V: *Cerkev* 7 (1973), 9-10.

O priključitvi Prekmurja in Koroške k mariborski škofiji (NŠOM).

Škof Držečnik O PATOLOGIJI V CERKVI

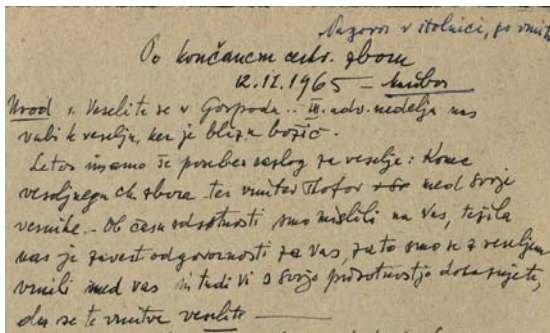
Naloga patologije Cerkve ali krščanstva je torej ugotavljati in raziskovati negativne in bolesterne pojave v življenju kristjanov in Cerkve ter iskati poti in sredstva, kako jih odstraniti. Patologija Cerkve torej nikakor noče biti negativna kritika Cerkve, njenih ustanov, njenih predstavnikov in njenega delovanja, temveč iskreno raziskovanje napak v SEDANJEM stanju Cerkve, obenem pa iskanje pripomočkov, kako jih premagovati, da bo delovanje Cerkve v sedanjem svetu uspešnejše, da bo iz nje v jasnejši luči odseval Kristusov obraz. Patologija Cerkve torej nikakor ni nastala iz duha oporečkarstva, ki ga danes često srečujemo med kristjani, ampak je plod iskrenega prizadevanja in iskanja potov in načinov za uspešnejšo evangelizacijo, kar je obravnavala tudi zadnja sinoda škofov v Rimu, v oktobru 1974.

»Zakaj razpravljanje o patologiji v Cerkvi?«. V: *Cerkev v sedanjem svetu* 9 (1974), 3-4

Škof Držečnik in PRVI EKUMENSKI SIMPOZIJ – MARIBOR 1974

Pozdravil je vse udeležence, posebno goste iz Srbije, Makedonije in Hrvaške. Orisal je ekumensko delo škofa Antona Martina Slomška ter izrazil hvaležnost organizatorjem za srečo, da je prav Maribor lahko gostitelj simpozija. Škof Držečnik je sodeloval pri vseh predavanjih in na koncu simpozija dejal, da je dobil veliko novih spoznanj in spodbud. Za sklep simpozija je vsem udeležencem podaril ekumensko izdajo Svetega pisma v slovenščini in dejal:

»Veseli me, da je končno izšlo ekumensko Sveto pismo, da bodo tudi naši bratje evangeličani imeli celotno sv. pismo v sodobnem domačem jeziku, in to skupaj z nami katoličani. Bil je veliko dela in skrbi, a zdaj so vse ovire premagane.« (V *edinosti* 1974)

Govor v stolnici po končanem II. vatikanskem koncilu (NŠOM)

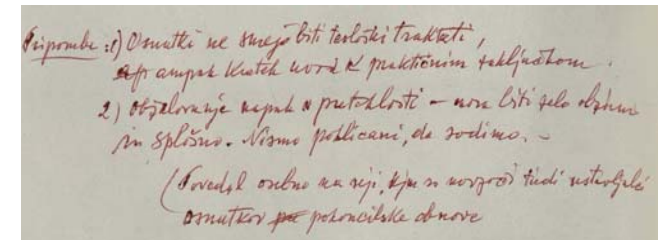
Škof Držečnik OB BLAGOSLOVITVI NOVEGA BOGOSLOVJA

Danes se bomo zahvalili Bogu, da smo mogli v kratkem času, manj kot v enem letu, zgraditi novo bogoslovje kot nadgradnjo mariborskega stolnega župnišča. V novo zgradbo so se že pred enim mesecem vselili trije letniki mariborskega bogoslovja in pričela so se bogoslovna predavanja.

Največjo zahvalo moramo izreči Bogu, ki je naše delo blagoslavljal, da se je moglo v tako kratkem času dovršiti. Sveto pismo pravi: »Ako Gospod ne zida hiše, zastonj delajo tisti, ki jo zidajo.« Prav gotovo bi bil naš človeški trud zastonj, če bi ne bilo očitne božje pomoči. To dokazuje tudi bežen pogled v preteklost, kar osvetljuje tudi zgodovinski pomen obnove mariborskega bogoslovja. Iz mariborskega bogoslovja je do leta 1942 prišlo 999 novomašnikov, povprečno 12 na leto. Največje število je bilo 35 novomašnikov leta 1867. Med njimi so bili odlični

in znameniti možje, ki so globoko posegli ne le v versko, ampak tudi v javno in kulturno življenje našega ljudstva. Med njimi so bili pesniki in pisatelji in tudi znanstveniki, s katerimi bi se lahko ponašala vsaka bogoslovna fakulteta. Med njimi naj omenim samo dva: prof. dr. Franca Kovačiča, zgodovinarja in filozofa, ter prelata dr. Matija Slaviča, ki sta bila leta 1918 kot izvedenca na mirovni konferenci v Parizu ter sta pripomogla s svojim delom, da je bilo Prekmurje priključeno naši domovini. Toda kar je najvažnejše, iz mariborskega bogoslovja so prihajali duhovniki v ogromni večini Slomškovega duha. Skratka, mariborsko bogoslovje je v polni meri izpolnilo nade ustanovitelja Slomška.

Iz pridige ob blagoslovitvi. V: *Sporočila* 1968-X, 78-81.

Pripombe k smernicam za pastoralno prenovo (NŠOM).

Škof Držečnik PREJEMNIK REDA REPBLIKE S SREBRNIM VENCEM (1967)

Spoštovani ... predstavniki oblasti!

Zahvaljujem se Vam in po Vas maršalu Titu za podeljeno odlikovanje in za izraze priznanja.

Izvršil sicer nisem kaj izrednega. Storil sem le svojo dolžnost, kakor sem jo po svoji vesti spoznal in imel vedno pred očmi, duhovno korist in duhovni napredek našega ljudstva - vernikov in Cerkve. Ker so pa verniki istočasno tudi državljani, sem bil vedno prepričan, da je duhovni napredek vedno v obojestransko korist - Cerkvi in državi. Zato smatram to odlikovanje bolj kot odlikovanje cele škofije, mojih sodelavcev in duhovščine. Predvsem pa gledam v tem odlikovanju priznanj še vsem tistim prizadevanjem, ki so značilna za vodstvo mariborske škofije sem od Slomškovih časov dalje.

Slomšek je pravzaprav ustanovitelj mariborske škofije s sedežem v Mariboru. Njegova nesporna zgodovinska zasluga je, da je Maribor in z njim kraje severno od Drave in Mure rešil v verskem in narod. oziru, da so danes slovenski, včlenjeni v našo narodno državo ...

V: *Nova pot* 1967, 1-3.